

Передплата

на «РУСЛАНА» вносить:

в Австрії:

на цілий рік . . . 10 зр. (20 кор.)
на пів року . . . 5 зр. (10 кор.)
на чверть року . . . 2.50 зр. (5 кор.)
на місяць . . . 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі числа по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дия крім неділі і руских свят о год. 6-й пополудни.
Редакция, адміністрация і експедиция «Руслана» під ч. 9. ул. Коперника (Ліндого ч. 9.) Експедиция місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.
Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациі неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Відправа послови Косови.

(X) В однім з попередних чисел напитували ми нападсть посла Коса, котрий бачить першу свою задачу політичну у Відні, в особистім плюгавленю Барвінцуків, бо-ж бувши ще у Львові, вважав він із своїми товаришами понукою своєї «дійльності» поклик: нищити Барвінського! Кому послужив він оружьем своєю промовою, се виразно в статі про єго бесіду зазначив Dziennik Polski — вказуючи на те, як повинні би уложити ся тепер відносно Польків до всяких руских сторонництв. Очевидно зрадикалізованим націонал-демократам вельми припав до вподоби сей перший виступ д-ра Коса, що виріс в їх очах на великого героя політичного, але кожний, хто поважно і розважно глядить на руску справу, мусить собі сказати, як се вирвало ся і деяким прихильникам д-ра Коса: «се нещастє руского народу такі загорілі заступники!»

Такої особистої напасти не міг промовчати п. Барвінський і забрав голос в середу д. 20. лютого та відпер сю нападсть отсими словами (після стенографічних записок):

«Висока палато! На останнім засіданю посол др. Кос вважав се відповідним, на мене і моїх клябових товаришів накиннути ся особисто, запевняючи, що шляхта прибрала собі спеціальних Русинів, за котрими не стоїть ані один Русин, отже що ми нібито не маємо права промовляти іменем руского народу, бо він і єго товариші заступають тут руский нарід.

«Супроти того заявляю фактично, що п. Романчук, теперішній голова т. зв. опозиційних Русинів, протолосив в 1890. р. в галицкім соймі угодову політику і заступав її відтак і тут в радї державній в рр. 1891—93, до якої прилучив

ся і я з моїми політичними прихильниками і остав її вірним і в галицкім соймі і в радї державній до нині в тім переконаню, що рускому народови, котрий орудує такими слабкими средствами, ся політика може принести якийсь користь і дійсно на основі сеї політики можуть Русини вказати ся деякими важними придбаннями на економічнім і народнім полі.

«Колиж др. Кос із своїми товаришами думає такою політикою, яку тут розпочав, придбати щось кориснішого для руского народу, то мусить доперва перевести доказ в тім зглядї, а ми не думаємо зовсім єго спиняти на сій дорозі; мусимо однак рішучо запротестувати проти того, мовби то ми не мали права промовляти іменем руского народу. Я труджу ся понад тридцять літ після мого найліпшого знаня і сумління і з саможертвою для руского народу і яко посол маю не лише право але й обовязок всюди зступати ся за моїм народом. Такий виставний парламентарист і довголітний, загальноповажаний президент сеї В. Палати, як пос. др. Смолька висловив справедливо при одній нагоді, що нема послів першо- і другорядних, лише всі рівні, а я думаю, що нема також послів патентованих і без патенту. Др. Кос: «Ви думаете, що ви патентовані!». Ні, се ви патентовані, бо я не потребую від вас ніякого патенту!

«Скільки справедливе твердженє д-ра Коса, яке він висловив без наведеня хочби одного факту, що я і мої товариші вибрані обманством, о тім буде рішати легітимацийна комісія і ся В. Палата, а я в тім зглядї зовсім спокійний і переконаний, що на основі протесту внесеного проти мого вибору моїм протикандидатом не найде ся ніякого дійсного доказу неважності.

«Заявляю однак фактично і се можу доказати письмами, які маю під рукою, що як-раз проти мене радикальне сторонництво виступало з насильними средствами і нечуваним тероризмом і що такими поганими средствами послугувало ся се сторонництво і деінде (п. Мико-

лай Василько: що се значить радикальні?) Я не буду тут вас доперва поучувати! (Др. Кос: независимі!) Так! ви независимі! ви-ж зависимі від москвофілів (Др. Кос: Я се приймаю, се правда, але ви зависимі від Кола!) Се неправда! Я діставав письма з погрозами, щоб я не вжив ся приїхати до мого виборчого округа, бо мене убють (Др. Кос: Ви не приходите до ніякого публичного товариства). До Вашого товариства не ходжу! (Др. Кос: ані до ніякого приватного товариства у Львові!). Протівно, я буваю і в публичних і в приватних товариствах, але у вашім товаристві не буваю! — Селян, о котрих догадують ся, що на мене голосували, виключають з церковних братств, дякам відбирають посади і такими иньшими способами намагають ся виконувати пімсту. Так те виглядає у нас прославлювана виборча свобода і голошений радикальними сторонництвами свободний вираз думок. Ся завзята боротьба ведена радикальними сторонництвами проти мене і моїх прихильників рішучо перечить твердженю д-ра Коса, мовби то за нами не стояв ані один Русин (п. Романчук: се неправда, не радикальни: сторонництво, лише независимих Русинів) — се неправда, таж ви злучили ся з радикалами (п. Романчук: се проста неправда!) алеж се загально знаний факт! (Др. Кос: се очернение! се неправда! п. Романчук: се груба неправда! Др. Кос: ви козачком польского Кола! — зворушенє) се навіть не стояло би труду звертати увагу на таких людей, за якими ніхто не стоїть, а тим менше завзято поганими средствами поборювати і в часописях і при виборах.

«Колиж др. Кос бачить в тім свою політичну задачу в сій В. Палаті, щоби накинати ся особисто на мене і моїх товаришів і нічого важнішого не має робити для руского народу, то можемо єму лишити сю приємність! (Оплески, суперечка — Др. Кос: я особисто не накидав ся!).

На основі сих окликів, якими Роман

Осип Мановей.

Еманципация муштин.

(Дальше).

В розпущі Роман одно лише хотів знати: хто се довів Павловській: жінщина чи муштина? Роман не хотів знати імени сеї особи, тільки її рід. Павловська не хотіла спершу сказати, вкінци виявила тайну, то се жінщина. Романови від того аж на серци полекшало.

— Отже не муштини обмежують волю жінок, тільки самі жінки! — сказав він твердо і був рад у душі, що хоч гірким досвідом дійшов до такого висноку.

Тепер він сам не знав, що робити. Він ждав — і се, не рахуючи його писаня в редакції, була одинока його робота і думка. І встаючи з ліжка і лягаючи спати, він розважував свою провину і не знав певно, як дивити ся на неї. Цукорня, чай, тіста з кремом — се звісно річи не заборонені. Що він перший увійшов у двері, а вона за ним — се-ж не повинна бути провиня в очах еманципованої жінки. «Се нечемність!» шептало йому сумління і серце. «І через що нечемність?!» — відповідав розум — і Роман не міг ніколи скоро заснути, так думав.

Чи може се провиня, що без опіки тітки вечером завів її до цукорні? Адже цукорня одна з перших, пора не пізна, свідків було багато. Чогож хотять люди від нього? На добрий лад — се-ж зневага не для неї, тільки для нього — се підозрінє, що він міг щось злого зробити панні Стефанії!

І отся гризота зовсім розбила Романа. Він дістав страшенну інфлюенцу і мусів покласти ся в ліжку. Лежачи — ждав. Як-раз зовсім так само ждав, як героїня «Дівочих сліз». І не знати, на що ждав, але ждав. Йому здавало ся, що коли він справді сподобав ся Стефанії — а про те всі говорили — то вона, як розумна жінка, не з тих старосвітських, повинна вибрати його. Гроші має, значить: мужа з декретом не потребує, будучи її не лякає, може вибрати собі Романа на мужа і буде прегарно. Вийшло би, правда, таке, що жінка годувала би мужа, — ну, та чомуж би раз не мало і так бути? Врешті і він заробляв би на жите, а як би він жінку любив!

І коли йому інфлюенца зовсім забила голову, як опором, і він лежав, здавало ся, без думки сам один у своїй хаті, навіть без опіки своєї послугачки-сторожихи, — привиділо ся раз йому, що прийшла до него Стефанія. Прийшла сама, сіла собі на ліжку, поклати свою маленьку руку на його горяче чоло і сказала: —

Бідний ти! Лежиш, як Лазар, сам один, і ніхто тебе не пожалує. Старих панів усе таки тепер дехто жалує, плачуть над ними, упоминають ся о права для них, а старих кавалерів ніхто не жалує; всі думають, що їм з їх «волею» страх приємно. Навіть податок хочуть на них наложити!.. От чекай: скоро виздоровієш, поберемо ся; будемо мати з чого жити — я маю право вибору і вибрала собі тебе.

Романови мимо інфлюенци в голові прояснило ся і серце на radoцях забило ся сильнійше, він усміхнув ся щасливим усміхом дитини, — але по хвилині отворив очи: в комнаті пусто, нема нікого! І його взяв такий гіркий жаль, що не міг настарчити хустинок на обтиранє сліз і носа, бо рівночасно і ніс плакав. І він зітхав: «о Боже!» і ті зітхання повторяли німі стіни його кавалерської комнати. «Колиб хоч хто приніс фляшку горівки, бо горівка, кажуть, добра на інфлюенцу!» думав він собі і гіркий усміх скривив його уста, бо у голову прийшла йому й иньша думка: «Горівка помогла би мені й на що иньше». Але горівки не приніс ніхто. Він ждав, нещасний, засипляв, будив ся, і знову ждав; аж вкінци сам встав, пішов у місто і випив чарку горівки. Зараз йому легше стало: і в голові і в серці. Випив другу. Дивував ся хвилину, що підчас інфлюенци горівка хочби тобі троха забаламутила голову — нічо-

чुकісти перебивали бесіду посла Барвіньського, мусимо сконстатувати, що др. Кос признав ся до залежності від москвофілів, коли тимчасом п. Романчук відпекував ся свого союзу з радикалами, а др. Кос, сам радикал, назвав сконстатоване п. Барвіньським сего факту — очерненем. Щож на те скаже «Громадський Голос», котрий реклямував Романчукістів для радикального сторонництва, а тепер п. Романчук відцурує ся сего і називає се грубою неправдою? Так само і віденський дописуватель «Дѣла» *Нр.* називає «Громадський Голос» наївним з тої причини. А ті, з якими п. Романчук зробив національно-демократичне сторонництво (зрікши ся давньої назви народовців), як др. Володимир Охримович, др. Евгений Левицкий, др. Франко, В. Будзиновский, що були підписані яко члени т. зв. «Народного Комітету» чи вже перестали бути радикалами?! Правда, що опісля поза плечима сего Комітету п. Романчук зробив знов з підмогою д-ра Коса (див. «Галичанинъ» про лист п. Романчука відчитуваний д-ром Косом на передвиборчих зборах) консолідацію з москвофілами, але явно не зірвав з радикалами, котрі сидять і в редакції «Дѣла» і «Свободи» і є єго помічниками редакційними. Чого-ж отже відпекувати ся, коли «Громадський Голос» констатує, що радикали всім тим панам помагали при виборах і за ними агітували! Однак програми п. Романчука так часто перемінювали ся, робили ся такі всякі союзи і спілки, що мабуть сам уже не знає, де себе причислити, чи до радикалів, чи до консолідованих, чи деінде!

Парана.

(Зі справозданя з подорожи делегатів крайового відділу до Бразилії).

(Дальше).

Дальше є обовязаною адміністрація сейчас по прибуттю емігранта на кольонію в протягу двох днів від приїзду приділити йому відповідний ґрунт, тимчасом ті ґрунти не є зовсім вимірені, а що не спосіб без вирубаня стежки, вимірення ділів, навіть доступити до сего праліса, то емігранти мусять нераз чекати *по кілька місяців а навіть цілий рік*, заким відмірять їх ґрунти, бо помірича служба богато не достає до потреби кольонізаційного уряду. Після обовязуючого тепер закона заряд кольонії новинен уживати емігрантів, що ще не посідають приділених ґрунтів, до державних робіт на кольонії, іменно до роблення доріг, корчованя лісів, різання дощок, будови домів і т. и., за що платить ся

го не шкодить — потім закусив і випив третю чарку — і йому сьвіт роз'яснив ся, якось легше стало на душі. Там десь тільки на самім дні серця таїв ся у него гіркий жаль до сьвіта і до людей, але він про се не думав. Він все ще ждав і мав надію, покладаючись на ніжне жіноче серце, що як розум мовчить, то воно за нього думає і то думає краще, як він.

Одного лише не знав Роман, чи випадє йому тепер шукати Стефанії, чи ні. Але на те найшов він зараз раду. Не треба її шукати, а треба просто пійти на другий баль, який небавом має бути — кождому-ж вільно вийти — і там шукати доброї нагоди до розмови із Стефанією.

— Так! — сказав Роман. — Ну, от один гузик пришив гладко і без пригоди! Троха, правда, не в простій лінії з другими, але се ніщо не шкодить. А тепер остатній...

* * *

Шестий гузик був пришитий. Хоч голова і серце Романа були повні сумних споминів, але почуте порядку, який він заводив отсе у своїм життю і на пальті, наповняли його відрадою. Він закурив папіроску і пускав з димом свої думки.

(Дальше буде).

2—3 мільрейсів за робучий день. Але що правительство *ніколи не має на час грошей*, виплату майже всюда дають не готівкою, але *квітками (vales)*, які *правительство виплачує дуже неправильно*, емігрант мусить жити з гроша, а що не має власної готівки, так є примушеним продавати сі квіткі купцєви звичайно з *дуже великим дисконтом*, часто за *половину ціни або і низше*. При дорожній віктуалів на нових кольоніях се зовсім не вистарчає на жите.

Побічних заробків в перших початках істнованя оселі нема, тож в першій році панує *страшна нужда* межи емігрантами. Недостаточна пожива, яку доповнюють собі, ідючи шипки аравкарий і верхки палм, що впрочім є незгіршою поживою, але треба до неї привикнути, стає причиною епідемічно пануючого межи емігрантами жолудкового тифусу і дезинтерії, на які в *першій році умирає* коло 10% емігрантів. Виравді правительство обовязане дати лікарську опіку емігрантам, але єї нема майже нігде, або є такою *лихобою*, що на нічо не придає ся.

Доки емігрант не осядє на своїм ґрунті, мешкає в шалаєї знитім з тростини і пальмового листя. Хотяй адміністрація є обовязаною на ґрунті кождого кольоніста виставити провізоричний домок з дощок на сплату, то се залежить зовсім від доброї волі директора чи шефа кольонії, який має нічим неограничену власть. *Директор є по просту кациком, якому всьо вільно*. А що такими директорами не бувають ангели, але дуже різні люди, а надто часто *урядники без чести і совісти*, толеровані на становиску з політичних зглядів, або для особистої протекції, тож діють ся там *дуже а дуже сумні річи*. Найчастійше директор, а разом з ним цілий заступ дрібних урядників дбають лише про те, щоби з грошей, призначених правительством на кольонізацію і запомоги для емігрантів, як найбільше остало в їх власній кишені. Деякі ідуть дальше, бо *виманюють* окрім сего під ріжними вигадками, а деколи *грозьбами і насильєм гроші* від самих емігрантів.

Наведу для приміра найбільше в сїм згляді розповсюджені надужитя, які звичайно правительством пускає безкарно. Отже пр. замість установленої такси за робучий день записує ся робітникови *кейти в формі кредиту у крамаря, який є в змові з адміністрацією*, на низшу квоту, а рахунки провадять ся подвійно: для правительства ретельні, а для емігранта фальшиві. Побрані гроші емігранти мають вписані в своїх книжочках, виставлюваних адміністрацією, але ті книжочки їм пізнійше відбирають і нищать. Звичайно неписьменні емігранти не можуть полапати ся в сій подвійній бухгалтерії і примірають з голоду, бо крамар видає їм заледви *половину живности*, до якої они мають право.

Іншим разом зерно до засїву або знаряди, прислані до роздачі кольоністам пан директор *продє крамарєви та записує се рівночасно на рахунок емігрантів*. Інший спосіб спекуляції, яку провадила адміністрація на кольонії Ріо Клярю, полягає на сїм, що емігрант, який не хоче за довго чекати на виділенє собі ґрунту, мусить панушефови *оплатити ся щедро*, а інакше може чекати *навіть і кілька літ*. На тій самій кольонії директор *безправно відбирає загосподорованим вже кольоністам* приділені їм ґрунти, заміняючи на кусень пустині десь на кінці оселі, тому, що найшов ся заможний емігрант, який пану шефови заплатив добре за приділенє сего ґрунту. Річ проста, що все те надужитєм і безправністю, за які директор повинен би одержати димісію, колиб кольоністи уміли та могли доходити своєї кривди. Однак звичайно всяке домаганє ся о своє право та найменше супротивленє ся всемогучому директорови *уважають бунтом против власти і карають строго: нагайками, бучками*, а навіть роблять справу дуже часто *пожами і револьєрами*.

(Дальше буде).

Покладок, що хоче стати мудрійшим від курки.

Подавши вчера маленьку сільветку калуского посла, — се єму належало ся у всякім разі, бо він є *homo novus* в палаті — поставимо нині питанє, яке певно і др. Кос завдав собі, коли єго винесли на вершок посольського мандату:

чим би то вибити ся на верх? Ретельна праця і заслуги на якім небудь полі приносять признанє доперва по літах — а таким людям, що молоді літа були для них немов один карнавал, тяжко вже посипати сїду голову попелом та прийняти ся за пісну страву позитивної праці. Тож і др. Кос найшов дуже скоро цільну відповідь: *Мають Німці свого вовка, мають Чехи свого льва, так я стану для Руси, тим — косом... що ворота носом отвирає*. Вольф кидає ся на Чехів, Кльофач борєсь против Німців, але наш Кос став власне гніздо розривати...

Сам др. Кос чув, що єго бесіда в державній раді, опріч пустих фраз, інвектив та простацтва нічо більше не містила в собі і була зовсім слабкою так що-до материялу, як і що-до обробленя. Навіть поодинокі фрази не приставали до себе — все було змішане, як горох з капустою. Отже щоби якось регабілітувати ся, замістив др. Кос, немов то як секретар «русского чи руского клуба» (Галічанін пише сяк, а Дѣло так), статю в «Буквині» п. в. Руский клуб державної ради, а група Барвіньського.

В першій часті сєї довгої статі говорять ся про Пігуляка, що він не знає галицьких відносин, отже і непотрібно вмшав ся зі своїм провктом з'єднаня руских послів в один клуб. В другій частині викладає др. Кос свою чудацику теорію про істнованє чотирох руских партій (соціалістичної, радикальної, націонал-демократичної і старорускої) та неістнованє уміркованої партії, на якої чолі стоїть Барвіньський. Др. Кос твердить, що «Тирольці сходу» стали нараз всі без виїмки зрадниками Австрії, схизматиками і гайдамаками — а все те завдяки Барвіньському, якого польска шляхта представляє *одиноким порядним Русиним*.

На злодїєви горить шапка, — а те субєктивне чувство він генералізує на всіх — гадає, що на кождім тяжить таке підозрінє, яко-го він сам побоює ся, пр. Кос зараз на першій засіданю державної ради дав доволі доказів свого гайдамацкого темпераменту, а коли злучив ся з явними ренеґатами нашої народности і скритими противниками нашої церковної унії, та бере їх в свою оборону — то і справді тяжать на нїм сї докори. Однак нехай він їх не генералізує, бо крім слизьких вюнів - політиків, які ведуть вншу політику перед виборами, вншу по виборах, зміняють консолідації, як ружавички, а при тїм всім лише бачать на те, щоб они самі виринули на верх — є велика часть і переважна часть рускої інтелігенції, що в спокійній організаційній праці, в стараню до мирного і поступеного піддвигненя нашого народа на всіх полях культури, без братоубійчої війни против другої народности, заселюючої наш край від давних давен, бачать запоруку красшої будучности.

Певно, що тероризм наших радикалів і екс-радикалів, що підпольна а хитра та завзята робота москвофілів тероризують свободну заяву розумної, уміркованої думки не Руси і тому умікованє сторонництва Барвіньського, хотяй оно істнує і солідаризує ся з єго тактикою в справах нашої народної політики, однак не є так сильно зорганізоване в одну цілину, щоби так часто і з такою силою маніфестувало свою думку, против політики очайдухів, як би се належало. Але наша часопись стояла завсїгди вірно при кличи з Русланових псалмів, який виписала у своїм заголовку, та біжучі справи трактувала завсїгди з належним уміркованєм і консеквенцією, а де треба було, давала заслужену відраву підшиванцям та провокаторам, які в мутній воді загального роз'ярення бажали ловити для себе рибу на обід. Дарма, що др. Кос ратує нам нашу касу — напрям і зміст часописи сьвідчить против него. Нехай лиш др. Кос замете перше за своїм порогом і загляне до каси свого союзника «Галічаніна», а там легше дорахує ся «бумажок».

Не задля нас «Бадені і єго епіґони дістають, а зглядно самі собі беруть *carte blanche* нищити руский народ», ні, а як-раз задля очайдушної політики Романчука і єго адгерентів, яка злучившись з радикалами та кацапами, сама против себе визвала нехить правительства і редакцію всіх консервативних та миролюбних елементів. Чи супротив сего Барвіньський є «свідомим чи несвідомим противником руского на-

рода, чи сей Кос, що вирвав ся на перед сеї мішаної громади, яку дотепер провадив за собою Романчук — нехай осудить сам читатель. (Конець буде).

З державної ради.

Вчорашнє засіданє вправді перейшло супокійно, але зійшло ціле на формальній дискусії, так що наради мали зовсім обструкційний характер. В дискусії взяло участь аж 20 бесідників. Ческі послї обстоювали за правом вношеня інтерпеляцій в неїмецьких язиках, а деякі з них промовляли по чески, др. Сустерчіч іменем славянського центра, в яким є заступлені Словінці, Русини і Поляки, прилучили ся до становиска Чехів, так само і Івчевич, Хорват, іменем свого сторонництва.

Коло польське не брало участі у вчорашній дискусії, але оголосило ось який комунікат: Коло польське приняло провізорично до відомости заяву президента палати в справі неїмецьких інтерпеляцій. Бажаючи з одної сторони, щоби як найскорше парламент приняв ся за законодатну працю, а з другої сторони не могли відказати президентови права видаваня таких провізоричних заряджень, буде Коло голосувати против всяких внесень, які жадали би сейчасового отвореня дискусії над сим провізоричним зарядженем. Польське Коло буде з невгомною увагою стеречи прав причаєжних поодиноким кравчим язикам, однак є сеї думки, що сю справу, що-до якої клуб застерігає собі видати в своїм часі умотивовану опінію, можна лише тоді рішати на справедливий спосіб, відповідний гідности парламенту, коли регулярні палати стане підданим відповідній ревізії. Впрочем, як доказують послїдні події в парламенті, справа регулярні є потрібною не лише з огляду на квестію інтерпеляцій. Отже Коло висказує бажанє, щоби як найскорше вибрано регулярні комісію і щоби їй переказано справу управління квестій інтерпеляцій.

У вчорашній дискусії прилучили ся до сего становиска соціялісти, яких речник пос. Дашинських признав зарядженє президента справедливим, бо доки президент не зборонює вношеня інтерпеляцій в ріднім язиці, а лише хоче закомунікувати їх палаті в загально зрозумілім, німецьким язиці, доти народам ще не дїє ся жадна кривда і дай Боже, щоби иньші кривди не були більші, як тота.

Вкінці Німці виступали засадничо против всякої дискусії в сїм огляді, як не згідній з регулярнімом, бо веденій в справі чисто формальній. Люеґер назвав се просто анархією в парламенті, де всі від президента аж до Кльофача нарушають регулярні. Але президент таки дав всім виговорити ся, не хотючи викликувати бурі і навіть внесене Шенерера на уділене вотум недовіря президії з причини єї заяви в справі неїмецьких інтерпеляцій трактував серію і піддав під голосованє єго наглість. Внесеня сего сам внескодавець не трактував поважно, але все таки, він хоть не одержав потрібної до наглісти скількості голосів, він буде трактований регулярнімово.

О год. 1/2 5. замкнув президент засіданє, назначючи слїдуюче на нині о год. 11. рано.

Безпосередно по засіданю палати послів відбула ся рада міністрів в комнаті міністеріальних нарад в парламенті. Раджено над теперішною ситуацією.

Перед засіданєм президія палати була у цїсаря. Цїсар приняв єї на самім початку загальних аудієнцій. Приняте було дуже коротке і обмежене лише на формальности. Вечером відбув ся двірський обід, на який були запрошені президії обох палат і деякі з послів. Цїсар розмовляв в деякими послами про ситуацію в парламенті і висказав ся між иньшим, що правительство стараєсь не уразити жадної із спорючих сторін, та має надїю, що радикальні сторонництва на лївиці і на правиці утихомирять ся і не будуть перешкаджати палаті в праці.

Новинки.

— Календар. В суботу: гр.-кат. Харлампія, Порфирія; рим.-кат. Романа. — В неділю: гр.-кат. Власія, Теодорі; рим.-кат. Руфіна.

— Крутить як швець шкірою дописуватель віденьский *Нр.* «Діла», і дає поученя «Громадскому Голосови», що сей яко орган для освідомлюваня народу не повинен дорікати Романчукістам, що не внесли протесту проти вибору д-ра Гладішовского, бо се обовязок виборців. А чому ж не поучив о. Зельского, що бодай приличність вимагала, щоби виборці вносили протест проти п. Барвіньского, а не інтересований контр-кандидат?!

— Концерт питомців духовної семинарії в честь Високопреосвященного Митрополита, А. Шептицького відбув ся для 21. л. лютого в салі заведена з незвичайною торжественностию. Крім питомців духовної семинарії і настоятелів явили ся на концерті запрошені гості, майже виключно львівські сьвященники. З сьвітських людей були запрошені проф. др. Шараневич і проф. др. Студинський. Перший оправдав свою неприступність. На концерт прибув Високопреосвященный Митрополит з крилошанами львівської Капітули. Концерт розпочав пїт. О. Дикий горячою і одушевленою промовою, в якій витав Митрополита в імени питомців і просив, щоби Митрополит довів руский клир до єдности. Дальше продуковала ся двічі оркестра питомців під управою пїт. Горницького, віддаючи з прецизїєю Юнгмана «Туґа за ріднею» і «Путурі» Познанського. Крім того почули ми артистично викінчений смичковий квартет, композиції Айленберга «Лїсний концерт». Питомець Мартинович, звїсний нам вже з публичного концерту баритоніст-сьпівак, відсьпівав з чутем Лисенка «Гетьмани, гетьмани!» Хор питомців духовної семинарії має вже так вироблену славу, що не потребуємо багато про него розписувати ся. Скажемо хіба, що концерт Бортняньского і Копка «До Руси» відсьпівано з великим артизмом. В послїднім хорі мав знов пописову роль баритон, п. Мартиновч. На концерті чули ми ще гру на цитрі пїт. Присташа, що відограв з таланом Кастенедера «Вечір в Абазії». Лишає ся нам ще сказати про деклямацію пїт. Онофра, що своїм незвичайно симпатичним голосом віддав дуже гарний верш питомця Г. Плакиди «Вдар, віщий Боєне», який подаємо в цілости:

Іх Преосвященству
Андрію Шептицькому
Митрополитови Галицькому.

Вдар, віщий Боєне, по струнах шевкових,
Най сьпів твій несе ся луною;
Най стелить ся сьпів твій по філях дністрових,
Най стелить ся долом, горою.
Най сьпів твій розле ся мов голос трембіти,
Розле ся борами, ярами;
Зрадїє чей Галич, а Галича діти
Розстануть ся нині з сльозами.

* * *
Велике в нас сьвято; на Галича ниву
Достойний Князь Церкви встуває;
З весною столїтя, в годину щасливу
Наш Пастир в гостину витає.
В годину щасливу; народ воскресає
В недолі, безрадного гнету;
На крилах, на біетрих в гору піднімаєсь
Орлом сизокрилим до лету.
Витай нам, витай нам, Достойний Сїваче,
До рідного краю в гостину;
Народ за Тобою від давна вже плаче,
Коханий України Сїну.
Від давна край рідний тужить і сумує...
І блиснула зірка зараня;
І сьвяте велике наш нарід сьвяткує,
Бо в Тобі сповнились бажаня.
У Тобі сповнились бажаня народу,
Пастирю наш Богом вінчаний!...
Ти радїєть віщуєш, несеш осолоду,
Поклін шлем, наш Гостю коханий!
Поклін шлем, наш Гостю, від руської країни,
Поклін від німої могили;
Гей дзвони, лунайте, най вчують руїни,
Що в гості йде Гетьман наш милий!...
Йде Гетьман народу!... без шаблі, булави,
Без війська окутого в міді;
Ступає по лаврах прарідної слави,
В долонях з прапором побіднї.
З прапором побіднї!... хрест в Нього прапором
А слово — у Нього стрілою:
У кого грудь руська, для того не сором
За ним поступати до бою.

* * *
До бою! до бою! заграй нам, сьпіваче;
Заграй нам, Боєне, до бою:
Най серце не тужить, най думка не плаче,
Веди нас, Владико, з собою.
До бою! до бою! за віру, край рідний
До лету! до лету! соколи!
Високо дигнемо прапор наш побідний,
І серце всьміхає ся в недоли.

Акомпанїямент фортепяновий до хорів і сольових пісень обняв звїсний артист, студ. медиц. Вол. Гузар. Хорами управляв пїт. Аксентій. По концерті гостив сьрдечно о. митрат Туркевич Високопреосвященного Митрополита і всіх запрошених гостей в своїм мешканю.

— Зпід московского кнута. В правительственных кругах зродилась гадка, не допускати до університетских студий таку молодїж, що не має забезпеченя на час студий, а лише богатших. До такого драконьского проєкту усунєня біднійшої молодїжи від образованя дали причину остатні заворушеня студентів на російских університетах. Правительство мало ствердити, що в заворушенях брали участь найбільшї студенти, невдоволені з існуючих суспільних порядків в Росії. Але чейже в Росії нема ще такого переповненя, щоби інтелігентний пролетаріят загрожував суспільному порядку. Вина лежить в поліційній системі російській, яка кожду свободнійшу мысль придавлює в зародку, не бачучи на те, що тим самим підпірає самоволю та несовісність чиновництва, утиск і хабарство, що тяжко давить всі народи російської імперії і стає причиною нужди і темноти широких мас.

— Курс для залізничних машиністів розпочинає ся с. р. з початком марта в промисловій школі в Кракові. Поданя о прийнятє належить вносити до 27. с. м. до дирекції школи.

— Виріб горівки і пива в Галичині. В місяци грудню м. р. випалено в 633 горальнях 8,972,303 літрів горівки. В тім самім місяци в 104 броварах наварено 79,852 гектолітрів пива.

— Епілоґ страйку в Народнім Дївадлі в Празі. Ческий кравчий виділ порішив заангажувати новий персонал до оркестри, цілий технічний персонал і хори. Від понедїлка представляти будуть відбувати ся в давнім порядку. Особи, що брали участь в страйку, не будуть вдруге прийняті.

— Недоспїлий поєдинок. Оноді мав відбутися поєдинок в однім з львівських готелїв. До борби ставали дві визначнійші особи. Однак про се довнесено ще вчас поліції, а та вислала на місце поєдинку кількох агєнтів. В назначеній порі зійшли ся поєдиноківчі зі секундантимами, але не вєспїли скинути верхню одїж, як на салю вїшли поліційні агєнти і перепросили присутних, що поєдинок не відбуде ся з приказу поліції. Крім того мали агєнти висказати поздоровленє поєдиноківчам від п. комісаря, радника двору, котрий поєдиноківчів знав особисто.

— Щасливі дївчата. Звичайно буває, що хто має багато, тому напливає ще більше богатства. Та оноді при тягненю лосів лотерії для убогих Відня, головою виграна 20,000 корон в золоті припала трем бідним дївчатам-швачкам. Спершу дївчата не хотїли вірити, що їх могли стрїнути таке щастє, але як порівняли свій лос з лїстою тягненя, урадовані випросили у своєї господнї кілька годинного звільненя від роботи, щоби могли подїлити ся своїм щастєм з убогими родичами.

— Вчинок паниці. З Праги доносять про таку страшну подію: В Розміталю, коло Блятна, убив оноді 80-лїтний бувший вїйт і властитель господи, Йосиф Брда свого жонєтого сина і єго жінку підчас коли они спали, розрубавши їм голови сокирою. Убійник вибїг відтак з хати і скочив до керниці на подвірю, де утонив ся. Причиною того убійства і самоубійства був наліг нїяньства старого Брди, та що він часто жадав від сина грошей, котрі відтак пропивав. Сын зразу давав, але в послїдних днях не хотїв дати, а старого то так розлютило, що убив сина і невістку і себе.

— Як можна в Парижі стати ся славним? До Парижа приїхав недавно Італїянець, Сан Мали-то-Дамотте, загорїлий поєдиноківч, і забажав відразу стати ся звїсним по усіх закутках Франції. Дамотте шукав через кілька днів нагоди, щоби обидити якого париского поєдиноківча, і найшов. Видано поєдинок, який мав відбутися публично, за картами вступу. Уставлено апарати фотографічні, кінематографічні, запрошено представителів преси і постарано ся, щоби історія поєдинку була всюда звїсною. І дійсно, Італїянець зістав славним, бо при поєдинку одержав тяжку рану, а по кількох днях розирашав ся зі сьм сьвітом.

— Убійство в судовій салі. В салі розправ присяжних судіїв в Неаполі сповнено ві вторник публично убійство. На лаві обжалованих сидїв старий селянин, який свого сусїда убив нїлами. Підчас короткої перерви прискочив до обжалованого 16-лїтний братанок убитого і проколов єго штилетом в груди. Обжалований погиб на місци.

— Зима в Італії. В цілій Італії настала така студїя, якої і найстарші люди не памятають. В Римі і Неаполі падав оноді сніг через цілу ніч. Цїла Апудія вкрила ся грубою веретїною снігу. Селяне мають велику шкоду в худобі, а нужда настала нечувана. В Романії було оноді 9 степенїв морозу. В Генуї сніг і лід все покрили. Пальми в Сан Ремо вкриті снігом. Обсерваторія в Беллюно записала оноді 24 степенїв студїни, в Савнада було 30 степенїв, а в Сан Стефано дель Комеліко навіть 33 степенїв морозу.

— Алькоголізм в Французській армії мусїв прирати ширші розміри, коли міністер війни поручив офіцерам і військовим лікарям виголошувати відчити про страшні наслідки алькоголю.

— **Троїтелька.** Перед судом присяжних в Орлеані у Франції закінчився оноді останній акт страшної трагедії, котрої героїнею стала ся молода і красна покоївка Шарльота Сален на замку Сен-Моріс-сир-Авейрон. В тім замку служив молодий городник Люї Роберт. Він був жонатий і жив собі щасливо та спокійно зі своєю молодою жінкою в хаті недалеко замку. Їго теща була прачкою в замку, отже цілій родині поводило ся добре. Але «красній Шарльоті» здавало ся, що Роберт як-раз їй до пари, і она стала залицяти ся до него, зачіпати єго, аж він єї поцілував, ну, та й полюбив. Він зачав їй купувати всілякі дарунки, дав їй годинник, ланцюшок на шию, шовкову сукню і гроші. Остаточно довела она до того, що Роберт став вже думати о тім, як би то крася було, щоби они пібрали ся. Ба, але тому плянови стояло на перешкодї двоє людей: Робертова жінка і Шарлотин дуже чесний батько. Одного дня прийшла Шарльота в гостину до свого батька і принесла єму із замку смачної потравки з курят, а в день по тім Сален помер. В кілька днів опісля померла і Робертова жінка. В замку вся служба знала, що Шарльота любить ся з Робертом, і стала зараз розповідати, що старий Сален і Робертова жінка не померли природною смертю, лиш що їх хтось стрів. О тім довідала ся жандармерія і суд. Відкрито зараз тіла померлих, а лікарі пізнали, що їх стрівено аршеником. «Красна Шарльота» зігнала зі світа і свого рідного батька і Робертову жінку отруєно на щурі. Роберта і Шарлоту засуджено на ціле жите до тяжких робіт.

— **Що легше?** В 1859. році Едвард VII в 18. році жита обняв королівський престол, яко поволітний муштина. — Дячого, питає ся одна з англійської часописи, вільно горожанини в 18. році жита мати право до престолу, а не вільно женити ся аж до 21. року жита? Тому — відповідає собі та сама часопись — що легше правити державою як женщиною.

— **В Colosseum Ernesta Thorna у Львові** (при ул. Соняшній в пасажи Германа) розпочали ся вчора 22. с. м. міжнародні борби силачів і потравають 8 днів. В борбах сих беруть участь найславніші силачі з різних міст і країв.

— **Конкурс на посаду професора рільництва в краєвій висшій школі рільничій в Дублянах** коло Львова розписує дирекція тої школи. Річна платня 2.600 К., активальний додаток 480 К і 5 додатків п'ятилітніх по 400 К. Подання можна вносити до 1. червня с. р.

— **Дрібні вісті.** Львівська рада міська ухвалила, що кождий мешканець має право зужити на добу 50 літрів води з нового водопроводу. — N. W. Abendblatt доносить, що сербська королева Драга породила сина. — Краєвий виділ оголосив конкурс на посаду директора загального львівського шпиталю. — Населене м. Коломиї вносить після остатнього спису 34.128 душ, в чім є 1800 воєків. Перед десяти літами було в Коломиї 28.620 душ населеня. — В Тернополі занедужало кільканайцять осіб на шарклатину. — П. Мишуга, оперовий співак, виїздить на днях до Києва, де дасть концерт. — В полудневій і середущій Росії засипали сніги всі дороги. В наслідок того на багато залізничних шляхах не їздять поїзди.

— **Гумористичний кутик.**

Процесович.

Чого ти, Іване, по судах блукаєш,
З сусідами напасти всюда шукаєш?

Тепер заізвав вже і матір до суду —
Аж стидно мені, що судити вас буду.

*

Коли, пане сендзьо, в селі не остав ся
Ніхто вже, з ким я би не процесував ся,
Та всім я покажу, що се хоть і мати,
Я й з нею потрафлю себе правувати.

На вечерницях.

— Ви дуже небезвечний муштина...

— Ох, пані, чому я завдячую таке вражінє на вас?...

— Бо досить є пізнати вас, щоби зневіривсь до цілого вашого пола.

З гадок самотного (повторяємо ще раз задля вчерашньої друкарської помилки).

— Учимо ся не на те, щоби жити, але живемо на те, щоби вчити ся — сказав дуже гарно гр. Толстой, але в житю дїє ся як-раз протявно. Ми вчимо ся так, щоби жити з того, а живемо так, щоби забувати, що навчили ся — тому і вмираємо дурними.

Посмертна оповістка.

— **Лев Кмицикевич**, б. ученик VI класи рускої гімназії, упокоїв ся по довгій грудній недужї в домі свого вітця пароха в Банювині. В. е. п.!

Телеграми.

Відень, 22. лютого. Легітимацийна комісія відбула винї засіданє, на яким розділено реферати вибору послів в такий спосіб: пос. Дашинський одержав реферат вибору посла Брайтера і Добошинського; Гіжовский: Маріяна Блажовського; Бик (корреспондент Груби): Барвінського; Кос і Груби: Хамца; Суестершїч: Длужаньського.

Відень, 22. лютого. На початку нинішнього засіданя палати послів відчитано інтерпеляції, почім Чехи запитали президента, хто має перекладати чеські інтерпеляції на німецьку мову, і жалували ся, що з великого числа чеських інтерпеляцій ледви три відчитано нині. Президент заявив, що їх перекладає редакция «Дневника державних законів», а що доперва вчора вишло нове зарядженє, тому виготовлений переклад трех лише інтерпеляцій. (Претести з чеських лавок). Опісля промовляв пос. Біянківі по хорвацки і закінчив по німецьки.

Берлин, 22. лютого. Англійський король Едвард в повороті від недужої сестри, цїсаревї-вдови Фридерикової, вступить до Берлина.

Білгород, 22. лютого. В маю с. р. відбуде ся ту під протекторатом королевої Драги міжнародна вистава гігієни, штуки кулінарної і живности.

Відень, 22. лютого. Тутешна поліція придержала першого фальшівника 5-коронівок, Йосифа Цїшека з Моравії. В єго мешканю найдено різні знаряди до виробу грошей.

Лондон, 22. лютого. Секретар стану для Індій, Гамільтон, заявив в палаті громад, що

після вістий одержаних правительством, гр. Вальдерзе, невдоволений з висліду дотеперішних мирових переговорів, зарявив ширшу акцію воєнну. Правительство зажадало близших інформацій що-до цілї і задачі наміреної воєнної виправи гр. Вальдерzego і на основі донесень порішити, чи післати ген. Гезельому инше порученє, від виданого єму передше.

Софія, 22. лютого. Дневники доносять, що софійське товариство стрілецьке оголосило протест против розвязаня стрілецьких товариств в Болгарії. Протест підписало 2.200 осіб.

Мадрид, 22. лютого. На радї міністрів, яка відбула ся під проводом королевої-регентки, заявив Акарага, що в Іспанії панує загальний спокій.

Лондоц, 22. лютого. З Нового Йорку доносять: Китайське правительство питало ся в нью-йоркських банках, чи уділять єму кредиту на зашлачене воєнних відшкодовань союзним державам. Також заступник товариства Standard Oil Company, яке в східній Азії веде торгівлю, має брати участь в переговорах з банками.

Дешевим і гарним дарунком

при всяких нагодах,

яко гарна прикраса комнат є

Картини: Верещагіна, Шевченко в домініві і Сластьона, Шевченкова могила.

Можна дістати через адміністрацію «Руслана» з пересилкою за 1 кор. 60 сот.

COLOSSEUM Ernesta Thorna,

у Львові, в пасажи «ГЕРМАНА» ул. Сонішна.

Програма від 16. до 28. лютого 1901.

При співучасті військової музики 80 п. п.

1. Увертура. 2. The American Troubadours, секстет муринів. 3. Victoria Belling, жонглерка. 4. Trio Streitmann, вокальний терпет. 5. Fleury-Trio, вітрові дансери. (Павза). 6. Орхестра. 7. Josef Modl, гуморист театру Ровахера у Відні. 8. Victoria Belling яко трансформаційна дансерка. 9. Miss Helena i Emilon, воздушний акт. 10. Risa Nordström, субретка. 11. Horly's-Trio, вокально-музикальний трансформаційний акт. — Початок о 8. год. вечером.

Що дня велике представленє. В неділю і сьвята два представленя. Що п'ятниці High Life представленє. Білети вчасніше можна замовляти і набути в конторі Пльона, при ул. Кароля Людвика у Львові.

Colosseum ogrіте 12. газовими печами.

— РІК ЗАСНОВАНЯ 1892. —

Товариство взаїмних обезпечень

„ДНІСТЕР“

Львів, ринок ч. 10. (дім «Просьвіти»).

одинокє руске товариство асекураційне, обезпечє будинки і всі предмети движими против огневих шкід.

«Дністер» припоручили Преосьвящ. Ординарїяти Всєч. Духовеньству і вірним всіх трех Епархій.

Фонди гваранційні «Дністра» з днем 31. грудня 1900.

Фонд резервовий	311.540	кор.	11	сот.	} разом 520.406 кор. 65. сот.
Резерва премій	171.942	»	—	»	
Резерва спеціальна	6.000	»	—	»	
Фонд емеритальний	30.924	»	54	»	

Тарифи «Дністра» умірковані. Надвїзка річна розділяє ся між членів в формі зворотів. За рік 1900 дістають члени 8% звороту з премій.

«Дністер» виплатив до 31. грудня 1900. відшкодовань 2,120.834 кор. Шкоди ліквідують ся безплатно в присутности Делегата і 2 членів.

Поліси «Дністра» приймають при позичках гіпотечних: Банк краєвий і Каса ощадности у Львові, Коломиї, Самборі, Долині, Снятині, Городенці, Тереховлі, Заліщиках, Городку і Богородчанах.

НА ЖИТЕ треба обезпечитись тільки через «Дністер» в Товаристві взаїмн. обезпеч. в Кракові; з таких обезпечень через «Дністер» їде часть провізії на рускі публичні добродійні ціли; поліси і квіти видає Краківське Товариство рускі.

«Дністер» пошукує спосібних агентів, особливо селян господарів в окрестностях, де ще нема близько агенцій «Дністра». Агенти заробили вже 274.964 кор. провізії.

Зголошеня о агенції треба вносити до Дирекції у Львові.

Селяне! убігайте ся тільки о агенції «Дністра».